

Fokus på tollbehandling

I en artikkelserie vil vi sette søkelys på spørsmål knyttet til tollbehandling av varer. Artikkelen vil blant annet omfatte import- og eksportprosedyrer, regelverket knyttet til frihandelsavtaler, særavgifter og tiltak i forbindelse med Brexit. Forfatterne er tollrådgivere ved BDO Advokater AS.

Tollkontroll på Svalbard

Dagens tollov regulerer ikke Svalbard, noe som betyr at det frem til i dag ikke har blitt ført kontroll med varer som importeres eller eksporteres til eller fra øya. Det betyr at det heller ikke har vært noen form for kontroll med innførsler som kan være underlagt forbud, restriksjoner eller tillatelser, selv om det er regelverk som har regulert dette, for eksempel internasjonale avtaler.

Tollrådgiver
Helene Hval
Senior Manager, BDO Advokater

Tollrådgiver
Cato Huseby
Senior Manager, BDO Advokater

1. april 2022 fremmet Finansdepartementet en proposisjon til Stortinget med forslag om hjemmel i gjeldende tollov til å gi forskrift om at loven eller deler av denne skal gjelde for Svalbard, og at Svalbard sånn sett skal være et eget tollområde. Bakgrunnen for dette forslaget er å hindre at Svalbard kan brukes for å omgå dagens sanksjons- og eksportkontroll-regelverk, og da spesielt med tanke på varer til og fra Russland.

Tilsvarende hjemmel er tatt med i det nye forslaget til lov om vareførsel, som ennå ikke har trådt i kraft.

6. mai i år ble forskriften fastsatt av Finansdepartementet, samme dato som forskrift om kontroll av reisende til og

fra Svalbard trådte i kraft. Den sistnevnte forskriften gir Sysselmasteren mulighet til å foreta ID-kontroll av personer som reiser til eller fra Svalbard med fly og båt.

Tolletaten allerede på plass fra mai 2022

Finansdepartementet foreslo at det etableres vareførselskontroll gjennom tilstedeværelse av Tolletaten på Svalbard så raskt som mulig og helst allerede i mai 2022, med de nødvendige verktøyene for å drive vareførselskontroll. Den noe «forhastede» løsningen i høringen skisseres som en «midlertidig» løsning, for å håndtere det departementet beskriver som en akutt utfordring, der det haster med å få oversikt over aktørene, både næringsliv og privatpersoner, som fører varer inn og ut av Svalbard.

Tiltaket vil omfatte kontroll med vareførselen til og fra Svalbard, både til og fra utlandet og til og fra fastlandet, men det innføres ikke varslings-, melde- og fremleggelsesplikt mv. for varer ved ankomst til og avreise fra Svalbard, eller plikt til å tollbehandle

varer som innføres til eller utføres fra Svalbard. Det innføres heller ikke plikt til å svare toll eller innførselsavgifter. Slik sett kan det se ut til at konsekvensene for næringslivet blir svært små.

Følger opp internasjonale sanksjoner

Ifølge finansminister Trygve Slagsvold Vedum handler dette i hovedsak om å følge opp de internasjonale sanksjonene, og han ønsker derfor tolletaten på plass så raskt som mulig. Etableringen av tolltjenesten vil koste rundt 12 millioner kroner, og Tolletaten vil derfor bli tilført ekstra ressurser. Tilstedeværelsen vil i utgangspunktet være midlertidig, uten at det blir presisert noen sluttdato i høringen.

Tolldirektør Øystein Børmer sa til NRK i forbindelse med fremleggelsen av høringen at Tolletaten allerede var i gang med forberedelsene til etablering av tollkontroll på Svalbard, og at det som forutsatt i proposisjonen tas sikte på å etablere tilstedeværelse og evne til tollkontroll på Svalbard i løpet av mai i år.

Fredag 13. mai var de fire første tollerne på plass. Arbeidet med å etablere kontrollrutinene og kontorfasilitetene er således i gang.

Plassmangel på lufthavnen

I sitt hørings svar til Finansdepartementet hadde ikke Svalbard lufthavn noen merknader direkte til forskriften, men kunne melde om at den pr. i dag ikke har tilgjengelige lokaler for utføring av verken personkontroll eller varekontroll, og at lufthavnen allerede er for liten til å håndtere passasjerflyten pr. i dag.

Terminalen på Svalbard lufthavn eies og drives av Avinor AS, og ble bygd i 2007. I fjor deltok lufthavnen i et prosjekt gjennomført i samarbeid med Tolletaten og Sysselmesteren som omhandlet kartlegging av i hvilket omfang flyplassen må utvides for at det skal kunne utføres person- og vare-

Tolletaten er allerede i gang med forberedelsene til etablering av tollkontroll på Svalbard, og fredag 13. mai var de fire første tollerne på plass.

kontroll der. Her ble det skissert et behov for utvidelse av lufthavnen med rundt 2300 kvadratmeter til et kost-

nadsestimat på mellom 135 til 155 millioner kroner, ifølge lufthavnen.

Ansattes lånefinansierte aksjekjøp

Finansierer arbeidsgiver aksjekjøp i selskapet, kan den ansatte måtte betale utbytteskatt og det kan innebære et brudd på aksjeloven for selskapet.

Rådgiver skatt
Paal Braanaas
Revisorforeningen

Et aksjekjøp etter Kruse Smith-modellen innebærer i korthet at den ansatte kjøper aksjer ved å betale et kontantbeløp som på ervervstidspunktet er vesentlig lavere enn markedsverdien. Differansen mellom det som betales kontant ved ervervet og markedsverdien, skal først gjøres opp ved senere realisasjon og/eller ved utbytte fra selskapet.

I prinsipputtalelsen «Skattemessig vurdering av aksjeinsentivmodell» omtaler

Skattedirektoratet differansen som «restvederlaget» og legger til grunn at dette skattemessig er et lån til den ansatte.

Skattedirektoratet slår videre fast at lånet som ytes, er en fordel vunnet ved arbeidsforholdet. Bestemmelsen om beskatning etter bestemmelsen om rimelig lån i arbeidsforhold (normrenten) får anvendelse. Den ansatte skal også beskattes for rimelig lån når det er gitt til den ansattes holdingselskap.

Modellen reiser enkelte skattemessige problemstillinger som ikke er omtalt i prinsipputtalelsen samt noen selskapsrettslige problemstillinger. Jeg legger til

grunn at kreditten som avtales også anses som en kreditt etter aksjelovens bestemmelser.

Lån kan være utbytte skattemessig

Erverver den ansatte mer enn fem prosent av aksjene, skal et personlig lån eller sikkerhetsstillelse regnes som utbytte etter skatteloven § 10-11 (4), jf. FSFIN § 10-11-1 (d). Ved vurderingen skal aksjer eid fra tidligere medregnes.¹ Eier du tre prosent, vil et lån gitt for å erverve ytterligere tre prosent,

¹ Jf. Finansdepartementets høringsnotat 17. november 2015 om unntak fra reglene om beskatning av lån fra selskap til aksjonær.